

ЦИЈЕНА:

За Дрну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
 За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна, на по године 6 круна.
 За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
 Претплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.
 Поједино број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом уштиним, само и неопредмелно административним „Глас Црногнца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Перу Рамада новају, К. Ц. агенту у Котор.
 Дешев се шаљу Уредништву. Рукписи се не враћају.
 За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Главни уредник: Милош Живковић

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Према извјештају из Карлсбаха, Његово Краљевско Височанство Њаз Господар стално се опоравља, и већ може полако да хода ослањајући се на штап. По савјету љекарском, Господар редовно употребљује карлсбадске бање.

— У четвртак на Спасов дан, била је у саборној манастирској цркви свечана архијерејска литургија, на којој је чиниојествовао Високопреосвећени Митрополит Господар Митрофан са многобројним свештеноством. При крају литургије учињен је помен за покој душе изгинулих јунака у граховској битци. Помену је присуствовао Његово Височанство Њаз Мирко са господом министрима и осталим великодостојницима војног и грађанског реда. Црква и порта око цркве биле су пуне побожног народа, а пред црквом је била војска.

Делкасеов избор

Берлин га је оборио — пише петроградска „Ријеч“ — а на изборима за комору народ га је поново подигао и послао у јавни живот Француске.

Такав је судбина Делкасеа, недавно палог француског министра спољ. послова. Француски бирачи изабрали су га за свога посланика. Пошто је Делкасе, јако забринут због недаћа руског савезника на Далеком Истоку, склопио срдачни споразум са лордом Лансдауном, предао је Мисир Енглеској, а ова њему Мароко. То је дало повода Нијемцима да се умијешају, да с једне стране ако је могуће покваре срдачне односе између Енглеске и Француске, а с друге да извојују за себе повластице у Мароку. Из Берлина су хтјели да притиском на Француску од ове добију обилазним путем признање, да Њемачка у свијету има први положај. С тога су сазвали мароканску конференцију, на коју су позвали чак и Американце Њемачка свјетска политика састоји се у освојењу предње Азије, Анадолије, Сирије и Месопотамије, због чега би дунавски Словени морали да се удаве у ъемачком мору. Њемачко пријатељство према муслиманству у Мароку и Турској само је средство, да се ограничи француска моћ у Алжиру и Тунису, енглеска у Мисиру и Индији, а руска на Кавказу и Сред. Азији. Да би добили Мароко, Французи треба да се одрекну аспирација на Леванту, да признају ъемачко првенство у Малој Азији. Из Берлина су у томо смислу хтјели да учине притисак на Делкасеа, који је био закључио срдачни споразум са Лансдауном. Та трговина вије усјела, и ако је Аустро Угарска против воље Словена и Мађара притекла Њемачкој у помоћ. Русија је оставила Њемачку на цједилу. Срдачни споразум између Делкасеа и Лансдауна дошао је у незгодно вријеме, кад је савезник Француске, Русија, била завађена са савезником Енглеско, Јапаном. И ако је Делкасе морао да падне, чему је Берлин највише припомогао, онет је он био више незгодан за Енглеску него ли за Француску. Делкасе је у Берлину запазио најљуће непријатеље,

али изоловање Њемачке није извело а да због тога сам не падне.

Делкасе је одиста био један од најспособнијих француских министара спољ. послова. Бирачи, који су га као свога посланика послали у парламенат, урадили су веома паметно. Они су рекли: можда ће Делкасе, кад поново засједне на фотељу министра спољ. послова, умјети да нађе боља средства за остварење својих паметних планова, или ће као народни посланик савјетима и говорима у парламенту припомоћи, да се уради оно, што буде за Француску најкорисније. Делкасе је највише чекао за тим, да изолује Њемачку, и он је од Наполеонових времена у Берлину најомрзнутији Француз. Француски народ је до сада показао толико пута, да има веома много способних људи, који су у стању да стану на пут ъемачким освајачким тежњама. Њемачки је народ сваке године многобројнији и јачи, француски заостаје. Нијемци су прави гвоздени клин између Француза и Словена пружајући се преко Босфора до Персијског Залива. Тај гвоздени клин у равној мјери на Западу притискује Француску, као и на истоку Русију, њеног савезника. С тога је Делкасе као ријетко који Француз схватио велику потребу интегритета Аустро Угарске. Републикански блок, који данас влада у Француској, треба више да пачи на спољашње прилике, него ли на борбу са црквом и напном. Стога избор Делкасеа за народног посланика изгледа као *mentis* од стране француског народа, упућен на његове мјераваке факторе. Могао је Делкасе у појединостима и да гријеша, али његова је идеја са свим добра. Ту идеју, којом се он руководио у спољашњој политици Француске, одобрили су његови бирачи. Они су подигли министра Делкасеа, кога је Берлин оборио. Тај факт учиниће на све Словене најбољи утисак, не само дунавско и балканско, већ и на Словене у Русији, гдје је Делкасе увијек био веома поштован. Међу народним посланицима у француском парламенту, „малени“ Делкасе појавиће се као човек велика ума, јер он заступа паметну идеју, корисну и за Словене. Избор Делкасеа за народног посланика у Берлину неће бити лијепо примљен, јер се француски министар спољ. послова, који је оборен под утицајем ъемачке политике, поново диже као народни посланик, и његова дјела и говори добиће поштовање, које заслужује такав човек. Делкасе је тип правог Француза, симпатичног Словенима.

Политичке вјести

Попис становништва у Турској и народности. Прошле године је при попису становништва у Турској први пут уведена засебна рубрика народности, независно од вјере. Дотле су Турци идентификовали егзархисте с Бугарима, патријархисте с Грцима. Разумије се да је то ишло у рачун и бугарској и грчкој пропаганди, нарочито бугарској. Бугари су врло добро знали да већина егзархиста није по народности бугарска и да је народ слушио под егзархију не за то што би био Бугарин, него из мржње на грчко свештеноство

и ради словенске службо. Но поред тог тачног сазнања фактичких односа, егзархија се трудила да словенском маћедонском становништву на турки бугарско национално име, а уједно да пред страним свијетом представи да је Бугарин све оно, што је под бугарском егзархијом. И у тој тежњи је бугарска егзархија и њена пропаганда имала неоспорно велика успјеха. Разним средствима, међу којима заузимају врло видно мјесто насиља и зулуми такзованих комитета, нагнана су многа села под егзархију, и многи егзархисти да приме бугарск. име не као вјерско, него као национално. Још је већи успјех имала бугарска пропаганда у иностранству: страни путници су лако подлијегали бугарским сугестијама, јер нијесу знали језика народног, а свугдје су наплазили на бугарско цркви и школе и били вазда скоро искључиво упућени на информације с бугарске стране. Уз то су и сами Бугари, не жалећи ни труда ни трошка, непрестано увјеравали стран свијет, да су маћедонски Словени чисти Бугари по народности и успјели су да га о том и увјере. Странци су слабо налазили на противна тврђења и доказе, јер са српске стране слабо се бригуло да се стран свијет обавијести о фактичком стању ствари, а грчка побијања бугарских тврђења нијесу имала успјеха већ због тога, што је сваки лако могао констатовати да патријархисте нијесу сви Грци.

Попис је донио многим велика изненађења. У солунском, битолском и косовском вилајету изјавила су многа егзархијска села пред пописном комисијом да су српска. Турске власти су се изненадиле, а Бугари пренедали, нарочито због тога што су многа села у битолском вилајету, гдје су Бугари држали да најчвршће стоје — као Гостиражце, Сгровде, Маргаре, Сливје, Жабјани, Ропатово, Небрегово, Дреновце и т. д. — изјавила да су српска. Упркос свим пријетњама и нападима клмита, та села су остала при својој изјави и тражио да им се дозволе српске школе.

Ова изненађења при попису као да се ни Турцима нијесу допала, јер је попис прекинут, а турски чиновници воле да се при поповом попису неће више одвајати вјера од народности. Тако и надаље ће бити „Срб милета“, а Срби ће морати имати или егзархијске или патријархијске школе. Но овај попис је бар дао јасна доказа да егзархијско није уједно и бугарско, као што је давно већ познато да све патријархијско није грчко. Само, на жалост, није ни српски свијет о томе довољно обавијештен, а камо ли стран.

Протест сарајевских новинара. Приликом радничких демонстрација у Босни и Херцеговини били су многи уредници и новинари ухањени. То је потакло сарајевске новинаре и књижевнике, те су у прошлу сриједу послали заједничком министру барону Вурјану овај телеграм:

„Потписани новинари и књижевници из Сарајева, без разлике вјере и стракака, најенергичније протестују против неправедног и насилног затварања новинара и новинарских извјештача, што се догодило за вријеме задњих крвавих демонстра-

ција. Новинари, када врпе своју увриштену мисију, треба да су свуда присутни и принуштени. Само онај, ко се не ма каквих разлога боји јавне контроле у новинама, покушава да угуни јавни глас штампе.

Протестујући против ове нечувене самовоље политичких органа, чије је поступање с уапшенима звјерско и почовјечно, обраћамо се В. П. с молбом, да забрани у будуће ове аномалије, које се нигдје у културном свијету не догађају. Још прије три мјесеца тражили смо слободу штампе, а сада нам се чак и лична слобода отима.

Стијено Кобасица, уредник „Српске Ријечи“; Омер бег Сулејманпашашић, уредник „Вос. Herzeg. Glasnik“; Никола Кашиковић, уредник „Босанске Виле“; Сава Миладиновић, уредник „Дана“; Мустаја бег Халимбашашић, Васил Грђић, Шпиро Водарић, Петар Кочић, Осман Ђикић, Др. Љ. Димитријевић, Стово Стевановић, Ђорђе Настаћ.“

Књижевност, умјетност и про

(Нови докуменат о Исусу Христу.) У Бблистели Лавариста у Риму пронађен је ових дана докуменат, који је, ако је истинит, од великог историјског значаја. У томе документу саопшгана се писмо Публија Лентула, претходника Понтија Пилата, које је у својству најјесника Јудеје упутио Цезару, а у коме је ријеч о Исусу. Писмо је писано на латинском језику, а из доба је оног, у коме је Исус први пут народу проповједао. У преводу тај докуменат овако гласи:

„Најјесник Јудеје, Публије Лентула, римскоме Цезару.

Сазнао сам, о Цезаре, да би ти жељно што више да чујеш о врло честитом човјеку, коме је име Исус Христос, а кој народ за пророка, за Бога сматра, о коме ученици његови веле, да је син Божији, „творца неба и земље.“

Донста Цезаре, о томе човјеку сваког дана права се чуда причају. Он мртве васкрсава а брине нежељује. То је човјек средње висине, доброћудног изгледа, достојанствена држања, које му се и на лицу чита, тако, да кад га посматраш, мораш и нехотице бити пријет осјећајем љубави и страха према њему — кога му је до ушију боје бракове, а од ушију до рамена боје отворено плаве; своју косу дијели по назаренском обичају. Чело му је често, лице без бора и пјега. Брада му је мало судрава, и да не би била дуга, по средини је подијељена; боје је као и коса. Поглед му строг има силу сунчаног зрака; нико није у стању да ми дуже у очи гледа; кад неког доувава, улива страх, а чим заврша с слушавањем, плаче. И ако је строг он је ипак врло пријатан и љубазан. Веле, нико га није видио кад се смије, али су га многи видјели кад плаче. Руке су му врло лијепе, као и рамена. У његовом друштву сваки се пријатно осјећа. Врло се ријетко јавно виђа, али гдје год се појави он је у понашању врло скроман. Поншање му је врло отмено. Лијеп је. У осталим његова је мати најљепши међу женама, ријетка љепота у овом предјелу.

Ако жељни да га видиш, о Цезаре, као што си ми недавно писао, јави ми, па ћу ти га одмах упутити.

И ако се није никад одавно науци, он ипак зна све науке; хита бос и гологлав Мига се смије, кад га из даљине виде, али чим се приближи, сваки пред њим задрхта и дивн му се. Говоре, да се у овом предјелу овакав човјек још није видио. Јевреји тврде, да се није до сада нигдје чула овака проповјед као што је његова. Многи веле, да је то Ђл; други веле да је то твој непријатељ, о Цезаре. Ови злобни Јевреји досађују ми на све могуће начине. Говор се у опште, да тај човјек није никог увиједио нати је код кога изазвао незадовољство, напротив увијек тежи да сваког задовољи.

У сваком случају ја сам готов да извршим сваку твоју заповијест, о Цезаре, коју ми ти о том човјеку издаш

У Јерусалиму, Индикт 7;
у 11. мјесecu.

Публије Лентул,
најмилији Јудеје.

(Вулгаризација књижевности). Др. Свет. Стефановић написао је у „М. Вибл“ о вулгаризацији књижевности ових неколико научних редака:

Није тешко опазити како реализам, који је у почетку хтио да препороди књижевност, све дубље — дубље тоне тјерајући до саме негације уметничког карактера књижевности. Мали човјек који је у политици и у јавном животу задобио надмоћан утицај показује своју моћ и у књижевности. Велики поклич Гетов: *Greift nur hinein ins volle Menschenleben*, измијењен је у: *Greift nur hinein in jedes gemeine Menschenleben*. У основи сумњива, а свакојаким интерпретацијом већ банална фраза да књижевност треба да је огледало живота, прецизира се тако да књижевност треба да је огледало стварних друштвених прилика. Иде се даље: она чак не смије бити ни слика друштвених живота, него слика живота једнога друштва, чије границе ријетко прелазе границе једнога народа, а врло често остају у границама једне провинције, једнога селца, још ниже: једнога сталежа, једне групе, једне корпорације. При том увијек и снага књижевни тип је мали човјек, незнатни човјек, који по својој вриједности не може забављати никога осим своје околине — често не забавља ни њу, а по некој чудној логици ствари дочекао је да из књижевности потисне велике носоце њене и да забавља ако не читаоца а оно бар критичаре иског журналистичког типа. Олимску атмосферу, свештени дим жртвеника љепоте замјењује дим смрљивог дуана каквог паланачког бурдеља и критика која више не дешава да се бави Олимпом има и сувише времена и духа да се бави таким модерним литерарним производима. Критика тражи у понеког уметника — и ако уметника не треба питати за објашњење његова дјела — оправдање такој тежњи књижевности. Она наглази у А. Додде-а израз да је „роман историја оних људи који немају историје“ и тиме оправдава, што се по неком писцу прохђе да пише историје неких људи, који истина немају историје, али и не заслужују да је имају, а још мање заслужују да им се историја пише.

И ако су такве појаве честе и у великим књижевностима, оне ипак, поред све многобројности своје, не могу да на силу Бога утисне оно што је велико, и ако уопште да од нечег малог моментално направи величину, то се временом покаже у својој правој вриједности — т. ј. заборава се. Али такве појаве у малој књижевности коју представљају мали писци постају својом редовношћу фаталне. Мали писци опиру се, боре се на смрт и живот против сваког покушаја да их ко метне на велико мјерило, и против сваког показивања на велике узоре они се заклањају за своје мале прилике. Критика, адвокаташку таким писцима у нетолерантнији свега медиокритетства, не бира средства да сузбије сваку тежњу ка већем, великом, потезући као најјаче оруђе инквизиције лажног патриотизма, горег и несавјеснијег од ис-

креног филетарства. Људи који теже да ослободе књижевност од уског оквира реалне стварности преставају се као негатора националног објекта, као имитатори страног, као заблудјели обожаваоци страног Бога, као невјерници.

Ја стављам под питање, да ли је игде у књижевности омогућен напредак без страних струја. У историји свију литература притапај великих струја значај је објашњење рођене књижевности. Примјери се налазе у сваком уџбенику историје књижевности.

Са свим природно. Свака страна струја доноси нешто ново, баш то странно, необично, нове идеје, нове форме, нове мотиве. И са свим је природно да оне долазе од већих, напреднијих, културнијих, развијенијих. Ако је тачна идеја еволуције људских друштава, онда мање развијенија друштва пролазе можда само у бржем темпу и са разликама у детаљима, ал не у бићу. Да тај темпо буде бржи, да разлике у детаљима буду јаче — потребно је баш прихватање стеченог блага са стране, јер без тога би сваки народ, остављен сам себи, у мјесто да се разликује један од другог, баш напротив био са свим једнак један другом, пошто би морао ићи истим путем, истом циљу, истим темпом. Примјеру пак утицај са стране, он у датом моменту има страво искуство, које баш та страна није имала у том моменту. Ми данас изражавајући своје прилике можемо то учинити богатије, друкчије, него што су могли они напреднији од нас кад су били у нашим приликама: ми их можемо изразити обогатије искуством, идејама напреднијих. можемо у ширем духовном огледалу које од њих примамо огледаати наше прилике. У душевном хирониту њемачко књижевности, проширеном сазнањем Шекспирова генија, развили су се класици њихови. Примјер са новом руском књижевношћу још је очитији. Развијеније друштво престава ту онај виши ступањ, ону тачку будућности са које се уметности једино достојно може посматрати садашњост. Јер нема више сумње да је уметност ретро-спективна, као и дух људски, и да и садашњост можемо само ретроспективно посматрати, а то је са једне тачке из будућности, са једног вишег, једног у времену даљег ступња.

Да су наши народни pjesници опјевали реално стање српскога народа под Турцима, т. ј. своју садашњост ми не бисмо имали нашу величностну херојску епiku. Да је Шекспир оцјенио своју реалну околину, свијет би био широманији за једног од највећих pjesничких генија, великог баш у томе што је с недостижном снагом умно ускрснуо умре себијетов, историјске и митолошке, реалне и имагинарне. Баш тако изнијета изгледа нам слика његова доба грандиозна, као што нам патње српског народа изнијете кроз једног Обилића и читав Олимп његових другова изгледају грандиозне, јер су ослободиле терета стварности. Они који највише пате обично у животу најмање осјећају своју биједу, док они који уметнички осјећају и најмању патњу јаче осјећају, него ти највећу биједу.

Назад може ли све ове наводе против укусог, пошитоног, искључивог појимања уметности умишлети овај пошљеди најјачи разлог бранилаца такве уметности,

Љубазност и милосту Турци не указују због таштине и параде, већ из чисте и несобачне намјере, јер вјера препоручује љубазност и милосту према сиротињи. Милостива се дијели у име Алахова. Ако муслиман нема шта да даде сирмаку, кога сретне на путу, неће га тада опором одбити, већ ће га уљешити каквом реченицом из Корана, као: „Бог нека ти се смиљује.“ Ислам је завоје тако звану порезу за добротворне циљеви, која се дијели сиротињи на крају рамазана, а коју по вјерској дужности мора да плаћа сваки Мухамеданац. У овоме морају прву улогу да играју саме мошете, око којих су подигнути станови за сиротињу, болнице и студеници, који се по Корану називају „пут Божиј.“ Ко сагради овакве студенице, тај чини Богу најугодније дјело. Добротворност се простире чак и на животиње, које према Корану сваки муслиман мора да његује. У кућама Турци не држе псе и мачке, али зато сваки Турчин сматра за дужност да храни псе на улици. Из саучешћа према животињама развила се код Турака одвратност према дову; јер по њиховом схватању Алаху је мрско кад неко убије животињу или је листи њене слободу. Често пута ћете видјети како Турци кушују из руку ловчевих живу животињу, па је послје пуште у слободу. Највише узивају кад могу купити птицу са кавезом, па је пуштити у слободу. Чак и они, који су притворени за дуг, бивају пуштани у слободу. С друге стране претјерано давање милостије умножава просјаци. По оријенту се свуда сретате на улицама са просјацима.

И ако Коран муслиману допушта да може имати четири жене, очет су данас ријетки муслимани, који држе четири жене, јер су велика грешкови да издржава-

разлог, да ко не осјећа са својом ужом околином не може осјећати са ширином цијелог свијета, тејелог човјечанства? Прије свега уметност зна само за лично осјећање уметничко; оно је за њу онолико човјечанско колико је његово лично, а оно је онда лично кад је слободно, неоковано, кад се приказује у људској наготи својој, кад је опште. Шта би било од књижевности кад би се из посебних, локалних особина њених имао склопити њен општи значај? И кад би се при том узимале баш оне особине које су најпосебније? Би ли се тим путем дошло до основног пријатног књижевности, као и сваке уметности, до љепоте? Не. Најзватнија уметничка дјела била би она, у којима је живот, стварност највјерније копирана, као што би фотографја у боји била највиша врта сликарске вјештине. Јер би се тек тако оно што је посебно вјерно приказало. Међу тим сваке ме је познато да се маса реалних чињеница, чињеница стварног живота морају изоставити прије него што би се и могло приступити схватању љепоте. Живот се мора ослободити туште својих посебних особина да би ушао у сферу љепоте. Он, прије свега, не смије бити стваран, јер је љепота апстрактна, имагинарна, те се може рећи што ближе стварности — даље од уметности, и ако ова наредна обрнуто изражена није околико истинита, бар не до крајњих конвенција њених. Све што је посебно и стварно у уметности то је личност уметничка. Он има на свој посебни начин да изрази свијет љепоте и нећа да се покорава посебности свијета и стварности.

Може се против овога изнијети што један духовити француски критичар износи које је баш Грчка, класична уметност која има тако општи значај, баш у основи својој локална, посебна, национална. То је изван сваке сумње тачно. Сви јунаци грчких епоса, драма, њине скулптуре и т. д. то су њихови народни јунаци, син митиви грчке уметности имају исти посебни, национални карактер. Тачно, али је исто тако тачно и то да је грчки народ јединствен народ, који је достигао врхунац свог духовног савршенства, прије него што се диференцирање његова друштва развило. У грчкој историји то је најфрацијантија чињеница, да се грчка она култура мјери према култури појединаца, него развије према развићу појединаца. Модерна култура са свим је супротног правца. Она је условљена страхотним диференцирањем, крајњим цепањем личности, појединаца. Личност за друштво нема значаја као личност — него као субординован уз друштво. Огуд посебно данас нема онај карактер, који има у Грчкој! У Грчкој је личност у складу са опшћошћу, у нас је у противности. У Грчкој су највећа дјела стварали они који су били у складу са друштвеном друштво се кроз њих уметнички изражавао; у нас су највећи уметници они који су у отвореној супротности са друштвом који оне и овако друштво немају. Само оне личности које су се упркос окову стварности, упркос маси посебнога, диференцирања успјели развити до широк, општијих јединица стварају уметничка дјела од вриједности. Да при оваквом контрасту личности уметничке према друштву не може никад бити онолико складна његова са посебношћу расе, сре-

ње. Турци се рано жени, у 17. или 18. години, или купи какву робинју, која послје првог дјетета улази у сва права законите жене. Али, ако јој је прво дјетете мушко, она по закону мора да буде пуштена у слободу. Не буде ли никакве дјете у браку, муж има права да се разведе са супругом, само у том случају мора да јој врати донесени мираз или јој мора да даде општегу, која се одмах при вјенчању одређује. Развод брака по турском обичају може да тражи само муж; врло су ријетки случајеви, кад је развод брака извршен на женину тужбу. Муж може само да захтијева развод брака, па да се одмах изврши. Може једноставно да рекне жени: „нећу те више“, и то је довољан развод за развод. Међу Турцима има мушјева, који су се 14—20 пута женили и разијенчавали. С једном женом муж може три пут да се разведе; послје трећег развода он не смије и четврти пут с њом да се разведе, али за то се она други пут може развести са другим мужем. Турци и Туркиње никад не долазе у непријатности, да једно друго „изгустирају“. Положај жене је подређен, јер оријенталац жену сматра као ствар ради задовољавања његовог узивања. Поред свега тога оне имају извесна права заснована на закону, ил на обичајима. Вјенчање се не сврши у мошеји, већ пред кадијом. Њежност и љубав мајке посвећена је највише мушкој дјечи, коју често до треће године доје, док женску дјечу много раније одбијају од сисе. Сивни остају у харему до осме, ријетко кад до десете године. У харему их мајке његују. Дјевојке су у харему до 16 године, до удаје, и с њима се много строжије поступа. Посаје обрета обрезања мушка дјеца налазе из харема, али им је допуштено да посјећују харем да би се видјела са сво-

дне, околине, дакле опет друштва, јасно је до очевности. Ипак баш националној књижевности и европских народа дали су право значаја не они робини националима, него такве простране, широке уметничке личности од Шекспира и Гетеа до Толстоја и Ипсена.

Не помажу ту фразе. Читаво море декламација није учинило у нас да из народне поезије израсе уметничка. Ми смо пред тим скоро парадоксалним фактом да најбогатија народна поезија није оплодада уметност, док су из много сиротнијих израсли уметнички узори. Што је тако, узрок је и тај, што смо народну поезију схваћали сувише стварно, реално, живо. Знај се хтио приближити народној поезији и у мотивима и стаљу онако како се реалисте приближују стварном животу. А са свим је противан пут. Ми морамо сахранити народну поезију, морамо је закопати у далеку прошлост, да бисмо је могли васкрснути озарену сјајем вјечне љепоте. „Васкрсења не бива без смрти“. И Магдалена је морала сахранити Христа да би га могла васкрснути.

Може све ово изгледати парадоксално. Да немим у виду нашу прилику, извио бих још одлучнија, парадоксалнија мишљења свдје тек наговјештена — за мене је јасно да се књижевност као грана уметности не смије спустити до улоге регистратора стварних живих прилика, она не смије изгубити свој ретроспективни, према садашњости пророчки поглед — она се не смије вулгаризовати.

(Православно црквено право) Познато дјело Др. *Николина Милана*: „Православно црквено право“, које је преведено на више страних језика, изашло је у другом њемачком издању, а од истог преводилаца, Дра Александра Песића. Ово њемачко издање проширеније је него оригинално. Исто је издала, као и друго оригинално, Издавачка Књижарница Пахера и Кисића у М. стару. Дјело износи XV—747 страница велике осмине, на дебелој, рапавој модерној хартији. Цијена је: у обичном повезу К 16.—, а у тврдом, полукожном повезу К 20.

(Главна Скупштина Савеза Српских Земљорадничких Задруга и Централне Касе Српских Привредних Задруга). Обје те скупштине одржаће се 17. (30.) маја ове године у Осјеку, доњем граду.

Ни једне српске земљорадничке задруге не би смјело бити, да не учествује на тим скупштинама колико се тога, што се рад на њима тиче у правом реду сваке поједине задруге, толико и што би несудјеловање довољног броја задруга могло бити запреком пуноправног решавања, нарочито ове године, кад је на овом реду обичу скупштина измјена правила.

У колико би се десило, да би која задруга изванредним каквим узроком ипак запријечена била да судјелује, има свој изостанак с темељним образовањем пријавити Савезу Српских Земљорадничких Задруга најкасније до 7. (20.) маја.

Свака земљорадничка задруга бира у својој главној скупштини свога заступника, који ће је заступати на главној скупштини Савеза и Централне Касе. Сваки заступник треба собом да понесе записник главне скупштине задругама, у којој је изабран за заступника, и то у два при-

јим мајкама. Овима се указује свако поштовање, што и сам Коран налаже. Кад супруг умре, супруга наслјеђује само осми дио имања; седам дијелова расподјељују између дјете тако да мушки добију дуго ко-лико женска дјеча.

У друштвеном опхођењу Турци се управљају као и у свему по Корану. Коран прописује учтиво и достојанствено понашање и према странцима, и с тога се Турци у друштву понашају са више пажње и достојанства него ли и сами хришћани. Они умију бље него ли они да ауздавају своје страсти, само да им не би дали изараза у говору и кретању. Свађање и млатарање рукама код њих се сматра као непристойност. Од хришћана Турци се разликују достојанственошћу и побожношћу, којом врше своје вјерске обреде. Не сврћују се много на своју околину, Турци се моли Богу гдје му драго било, пространици билим, гдје клања окренувши лице на исток према Мекки. Не само у вршењу вјерских обреда, већ и у опшћу Турци показују достојанство и пажњу. Сретну ли се два Турчина, поздрављају се ријечима: мир теби! Овим поздравом не поздрављају хришћанина. Са главе Турчина никада не свиде турбан или фије, јер би то било противно пристојности. Ријетко се кад Турци љубе. То бива само онда кад се састану први пут послје дугог растанка, па ни тада се не љубе у уста, већ додирују само образ о образ. По обичају Турци често морају да иду у амаме, јер честогу тијела препоручује Коран. С невјерницима, односно с онима, који не припадају исламу, никада нијесу интимни, јер Коран велу: О вјерни, не закључујте пријатељство с онима, који не припадају вашој вјери! Њихово опхођење са хришћанима и јеврејима ограничава се само на

Л И С Т А К.

Турски живот и обичаји

(по једном њемачком путописцу)

Ислам не познаје подјелу друштва на класе као што је то обичај у културним европским државама. Живот у Турској с тога има више демократско објектје. Код Турака нема најбољеднога племства, чак нема ни породичних презимена, без чега се право племство не да ни замислити. У Турској постоји само тако звана чиновничка аристократија, која није стална. Кад код династије отоманских султана и понеких независних кнежева (дере бег) и код босанских бегова српског поријекла налазимо породична презимена, треба да знамо да су то код Турака веома ријетки случајеви. Уопште, Турци се служе само једним именом, које има какво вјерско значење. Да би се избјегла забуна због истовјетности једног имена са другим, додаје се често једном имену и очево име (н. пр. Осман паша, саде Немаил бег, т. ј. Исмаил бег, Осман пашин син). У вјерском погледу Турци много су фанатичнији и нетолерантнији од Араца. Своје вјерске дужности, како их прописују Коран и традиције, испуњавају најтачније и најсавјесније.

Лицење су црте у турском народном карактеру правичност, љубазност и гостопримство. У трговини је Турчин часан, и у његову дату ријеч слободно се можемо поуздати. „Никог не варајте“ — каже Коран — мјерите тачно и јевтино, будите истинити у говору, држите заклетву, ако вам и ало доноси; не служите се преваром при закључивању трговачких послова.

мјерка, а сваки примјерак потписан по предједнику скупштине, прерођи и двојни заругара, које је скупштина изабрала за овјеровање записника. Ко не донесе тих записника — не може се сматрати заступником задругиним. Ко донесе један примјерак, моћи ће задругу заступати само у једној скупштини.

Домаће вијести

(Цетињска читаоница.) У прошлу недељу била је годишња скупштина чланова Цетињске Читаонице. Према статутима стара управа је полагала рачун о своме досадашњем раду. Извјештај старе управе о Читаоници у опште и о финансијском њеном стању примљен је једнодушно с одобрењем. Пошто је предједник старе управе г. Луко Зоре са члановима поднао оставку, захваљујући на досадашњем свјерњу, и пошто је скупштина њему и члановима старе управе заблагодарила на раду, прешло се на избор нове управе. За предједника нове управе изабран је г. Митар Ђуровић, члан Великог Суда; за потпредједника г. др. Станко Матановић, управник Болнице Данило I; за управитеља позоришта г. Лазар Бркић, професор; за секретара г. Душан Вукотић; за благајника г. Јанко Дрљевић, и за књижевника г. П. Богдановић, професор. Још су бирани поједини чланови у управни одбор и за змјенике његових чланова, па је тиме свршен рад годишње скупштине. На скупштини је било релативно мало чланова, и ако је приликом морала да буде одложена због недовољног броја присутних чланова. Читаоница сада има мање чланова него ли претходних година.

(Стање љетине.) Према извјештајима из цјеле земље, љетина се налази у повољном стању. Посљедње ледене и бујне кише, мјестимично помијешане са градом, нијесу биле од штете ујекима нарочито у источним и јужним крајевима Црне Горе. Било се бојати да ће хладноћа и кеше нашкодити лозма, али како још нигдје нијесу биле у свјету, то ни лозе нијесу видјеле штете.

(Јавна благодарност.) Приликом забаве, коју су приредили ученици овлашће Књ. Црн. Држ. Гимназије у част дана рођења Њеинг Краљевског Височанства Њеинг Милене, приложише добровољне прилоге фонду сиромашних ученика ова господода: 20 кр. г. Лазар Мијушковић, министар предједник; 10 кр. г. Ђица Свџија Петровић Мертваго, начелника Института и г. Потапав; 6 кр. г. Мило Джиш, министар правде и заступник министра просвете; 5 кр. г. Луко Зоре, управитељ; 4 кр. г. Душан Грегвић, квалу у Скадру; 2 кр. г. Ђурадо Николлић, секретар талијанске легације; 1 кр. Н. Н.: по 50 пара г. Павле Ровински, Јозеф Пецај, Н. Н. и Н. Н.

Свима прилагачима најсрдничнија хвала у име сиромашних ученика. Најсрдничнија хвала и г. Веселину Секуловићу, поручнику, који је на опште допалање арањжироа живу елику, као и г. Ђуру Бошковићу, који је судјеловао и потписао ову забаву — лијепим декламовањем.

Привређивачки Одбор.

трговачке послове. Ријетко ће кад Турци позвати хришћанина у своју кућу за ручак или другу какву свечаност. Позове ли га, то онда осим домаћина ту није присутан ниједан муслиманин. Ако дје изненада који муслиманин, онда је домаћин одмах хладан према своме госту хришћанину и ње њиме неговори ни ријечи, јер Коран препоручује муслиману, да муслиману даје првенство, ако је присутан и иновјерац.

У кући миђусебно дјеца, родитељи и млађи никад не одходе интимно, но само учтиво. Никад жена не смеје да пљуби свога мужа, јер би то била за њега упрда. Жена свога супруга не зове по имену, већ господином (фединјом). Дјеца морају небилично да поштују своје родитеље. Предцем увијек морају да стоје оборене главе кад говоре; никад у присуству оца не смеју сјести десн им он не да одобрење. Кад стап излази из куће, дјеца га прате до капија. Приликом вјерских свечаности морају да љубе оца и мајку у руку. — Исто тако је и понашање потчињених према старијима. Ако старији одобри млађему да сједне, таза обично сједне на пристојној удаљености, која је у толико већа, у колико је старији по чину виши. Обично пред старијега излази са заклопчаним капутом и са рукама савијенима над грбучом. Изаћи пред старијег с рукама по вади, или сједити пред њим прекрштених ногу, било би веома непристојно. Ако потчињени говори, тада никад неће рећи „ја“, већ „ваш слуга“, „ваш роб“, „ваш доброжелатељ“ и т. д. Према високим лачностима употребљују се изрази: ваша милост, екселенција, господство.

(Занатлијска забава.) На Спасов дан у вече, у славу славној побједи на Граховцу, била је у „Зетском Дому“ забава, коју је приредио „Занатлијско Тамбурашко Пјевачко Друштво“. Том приликом је представљана „Слободарка“, трагедија М Ђурђевића-Призренца. И ако је ту трагедију прилично тешко представити, јер је за то потребно доста студије и воље, ипак су је наши дилетанти прилично представили. Многобројна публика више пута је исказивала своје задовољство пљескањем. У позоришту је било и најодранијег свијета. Посљеди представе била је играња.

(Приложили.) Приликом забаве, коју је приредио у „Зетском Дому“ „Занатлијско Пјевачко и Тамбурашко Друштво“ приложили су му: Госп. Лазар Мијушковић, Министар — Предједник кр. 20; г. Војвода И Пламенац, кр. 19.10; г. Н. Н. кр. 5; г. Урош Марић кр. 4; г. граф Метерних кр. 2; г. Павле Ровински кр. 1; и г. Перо С. Вукотић с Ријеке кр. 1. Свима наведеним приложницима управа друштва најтоплије захваљује, како на прилозима тако и на сјећању за друштво, којеку су прилови племенитих људи велика материјална и морална потпора.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Како се човек може сачувати од наступне грознице?

Наступну грозницу*) зна наш народ. Изложени су јој многи крајеви, гдје он живи, и то махом баш најпитомији и најплоднији (Мачва, Равни Сријем, Потисје и т. д.) Хиљадама и хиљадама вриједних се љачких руку спута та немач, и то баш у оно доба године, кад љетину треба радити и увести. На тај начин губи наш народ милионе у новцу, а колико му она сатре тјелесне снаге и здравља у опште те га ослаби, да и други болестима лакше подлеже, не да се ни приближно оцјенити. Било би крајње вријеме, да се почнемо против те невоље разумно борити. У свијету се та борба успјешно води на разне начине — и ми ћемо их све редом изнијети. За сада ћемо се зауставити само на једном, и то најпростијем, јер би га могли већ сада извести.

Баће вам, ваљда, познато, да је и наступна грозница заразна болест. Заразна клица њена задеже се у крви свјезици (у црвеним крвним зрнцима), а преноси је нека врста комараца. Насиса се крви грозничави болесника; с њоме прими у себе заразну клицу, па је онда новим убодом и опет пренесе на друго које здраво чељаде. — И то ће нам јамачно бити познато, да је један од најпоузданијих лијекова против наступне грознице кинин („кинин“), а то ће рећи, да је утук њеним заразним клицама. Удје се тај лијек разумно употребити, ту оне у крви угину, те и појава наступне грознице одмах вестане.

Али кинин не само да грозничаву лијечи, него је може и спријечити или предуприједити — т. ј. може учинити, да јој се заразна клица, и ако човеку у крв доплије, не развије, па, према томе, ни појаве грознице не изазове. То се знало већ давно*) и кинин се већ од дуже времена употребљује као поуздано и моћно средство баш и за предохрану од наступне грознице. Нарочито се у посљедње вријеме тај начин претходно проучавао и са свих страна тачно испитао, а показао је толико успјеха, да се свакоме може топло препоручити. Иво га у главним поземима, да се и ми с њиме упознамо.

Чим се приближи вријеме, кад ће се с прољећа први комарци показати — код нас, дакле, око друге половине априла и почетка маја — ваља у јаким зраженим крајевима одмах с употребом кинина почети — нарочито, кад је у мјесту још од прошле јесени који грозничав болесник заостао. Ако би оклијевали, те неспремни прве комарце дочекали, могли би нас они одмах крвљу оних заосталих грозничавих болесника заразити. С тога је правило, да се већ прије лијета првих комараца кинин почне узимати — и то тачно сваког осмог или деветог дана по 1 грам за одрасле, а сразмјерна количина за дјецу. За одраслију чељад подеснији је кинин у раствору, а за оне, који горчане тешко узимају, н. пр. за дјецу, може се дати и у прашковима. Лијек се не узима на цун желудца, него на штину, и то или изјутра или пред вече. Веома важно је питање, је ли кинин чист и добар, јер је доказано, да само најбоље врсте кинина дају повољне резултате.

Кинин се узима дуже времена — најмање за све оно вријеме, докле год с јесени не угину комарци. Још је поузданије, ако се узимаје продужи и послје тога доба — рецимо још два мјесеца — свега, дакле, од прилике шест мјесеца. Лијек се мора узимати тачно и савјесно, јер иначе не деј-

*) Преступна грозница, барска грозница, оган и грозница, грозница преваница.

**) Кинин као предохрано средство против наступне грознице употребити је први проф. Њинвал (Boisval) г. 1717. — и то баш за онеде Њогграда. За то ни он ни његове слуге нијесу добили грозницу, и ако је иначе у војсци јако владала.

ствује. Ко би н. пр. који рок пропустио, или би се с мањим оброком и лошним кинином задовољно, да што уштеди, могла би му сва мука бити узалудна: — могао би се и поред кинина заразити.

По себи се разумије, да се и овај овако прост начин предохране од наступне грознице не би дао ласно извести, — бар не тако ласно, као што то у први мах изгледа. Прије свега кинин је горак, те га вије тако ласно узимати. Нарочито га тешко узимају дјеца. По гдјекада је, дакле, већ то велика сметња успјеху — тако, да њу морамо нарочито савлађивати.

И то је већ познато, да иза сваког повећег оброка кинина чељаде осјећа неку нелицоду, а што је још необичније, да добије зујање ушију. Ко, дакле, не зна, да су ти појави сасвим безопасни — шта више, да су баш на против повољни, јер показују да је кинин донста у крв прешао и дејствовати почео: тај ће их се плашити, или бар као неспособне избјежавати. Тек кад се увјери, да то мора и треба да се претрпи, савладаће се — ма и силом — и узимаће редовно своје оброке.

Поред тих замјерака кинину, има и других, које сметају његовој употреби. Тако н. пр. постоји код многих вјеровање, да се од кинина, а нарочито, ако се дуго узима, у тијелу јаве неке промјене, које су већ саме по себи несносне (дијак, подраст, водена болест и т. д.). С тога вије ријетка појава, да га се наш — баш и „отменији“ свијет клони и боји. — И то вјеровање могло би овом начину предохране сметати, и ако је оно скроз неосновано и погрешно. С тога ваља народ и у томе на прави пут извести, и увјерити га, да се кинин може мјесецима, па чак и годинама у таким размјерама и толиким сбрацима узимати, а да ниједан орган тијела од њега не осјети никаквих рђавих посљедица. Сви не изазива дуга употреба кинина, него дуго боловање од грознице.

Најпослије се истиче и питање о томе, како би народ набављао потребне количине кинина, и ко би га при употреби лијека упућивао — а оно се, и поред најбоље воље од стране самога народа — не би могао повољно ријешити, ако га не би прихватиле државне и самоуправне власти. Оне би се морале постарати, да се по јетану цијену набаве потребне количине најбоље врсте, већ подијеле на згодне оброке; да се озреде љекари или друга поуздана лица, која би према нарочитим прописима те оброке издавала, и њихову употребу контролисала; да се побрину за изворе из којих би се набављало и кинин за бесплатно раздајање сиротама и т. д. Ако би се све то тако спремило и удесило, могло би се још ове године дјелу приступити и повољном успјеху надати. Трошкови око тога не би, истина, били незнатни, али кад се узме у рачун, колико је наш народ — махом без стварног успјеха — већ и сам трошио на лијечење наступне грознице разним лијековима, па баш и самим кинином, и другог народног блага и народне снаге — само за то, што је наступна грозница и „грозница затрила“ по читавим крајевима владала и народ сатирала: — онда ћемо ласно увидјети, да би сви ти издаци били незнатна ситница према овој огромној штети, коју нам сваке године та болест наноси. Грознице би за неколико година нестале из тих крајева. Хиљадама снижених мимшица очувала би се њихови радна снага — баш онда, кад је најпотребнија, и хиљадама, иначе здравих живота очувала би се њихова природна свјезина и дуговјечност. Народ би дахнуо душом и благосиљао оне, који су то питање покренули, и који су се око тога посла својски заузимали.

„Здравље.“

Др Ј.

Телеграми Бечког Кор. Бироа

ПЕШТА, 8 маја. — Цар Франја Јосиф је прасио, бурно поздрављен од велике мношине свијета.

ТОКИО, 8 маја. — „Рајгерон Бјро“ јавља, да се говори, како Русија не прихвата уговор између Корее и Јапана, по коме Јапан има протекторат над Кореем, јер је у уговору мара, закљученом у Портемуту, призната независност Корее. Француска и Америка потпомажу Русију, а Еслеска и Њемачка ћуте.

ПЕШТА, 9 маја. — Сјутра ће парламенат бити отворен пријестонном бесједом.

БАТУМ, 9 маја. — Убијен је Ст. уарт, американски конзул. Убица је умакао.

ПРИЗ, 9 маја. — Републиканци су великом већином побједили на изборима за парламенат.

ПЕШТА, 10 маја. — Цар је отворио парламенат пријестонном бесједом. Цар је честитао румунском Краљу Каролу поводом његовог јубилеја. Голуховска је такође честитао

јубилеј четрдесетогодишње владавине Краља Карола и наредио аустроугарском посланику у Букурешту, да честита румунској влади у име аустроугарске владе.

ПЕТРОГРАД, 10 маја. — Један лист објављује разговор са министром Шваненбахом, који категорички демантује војести о распуштању Думе. Питање о томе није још изнесено пред министарски совјет. Крајња је љевича о томе говорила, али јој се то задовољство веће учинити.

ЦАРИГРАД, 10 маја. — Портата је на Цетињу и код овдашњег отпавника учинила енергичне кораке због догађаја на турско-црногорској граници. Портата је одлучила да се настави грађење кула. Шест батаљона биће послата, да буду на помоћи Шемси паши, који се већ налази код Мојковаца. Мобилизована су два батаљона редица. (Све је ово демантовано. Ур.)

ЦАРИГРАД, 10 маја. — Прошлог петка у кастиријском округу било је борбе са грчком четом. 28 је убијено, више њих варобљено. Изгледа да је то она чега, која је била напала Кудовлахе код Гревена.

ПЕТРОГРАД, 10 маја. — Цар је примио оставку шефа маринског штаба, Рожественског, који је поднао оставку због порушеног здравља.

ХРИСТИЈАНИЈА, 11 маја. — Умро је Хенрих Ибен.

БУКУРЕШТ, 11 маја. — Прослављен је са великом свечаношћу дан успомене на проглас независности Румуније и четрдесетогодишњи јубилеј Краљев. Страни посланици предали су Краљу својеручне честитке својих владалаца.

ЦАРИГРАД, 12 маја. — Непромјењено је стање на турском земљишту поред црногорске границе. Настављају се бојеви између Хришћана, Муслимана и турских трупа. 4000 Црногораца прешло је границу да потпоможу хришћане. Изгледа као да Црна Гора мобилизује бригаде морачку и васојенићку. Портата је због тога наредила мобилизацију редива II позива у косовском вилаету. (Ове тенденциозне вијести такође су демантоване. Ур.)

ПЕТРОГРАД, 13 маја. — Пред Думу је изнесен пројект закон о личној безбједности. У кулоарима Думе говори се о промјени личности у новом кабинету, у који ће ући Шипов, Хајден, Урусов и Горемкин.

ВАРШАВА, 13 маја. — Једна чета равбојника ушла је у индустријску банку. Иако се бој, у коме су двоје погинули, а рањено осам. Разбојници су умакли.

Стечај

„Црногорској Банци“ на Цетињу потребан је управитељ. Кандидат треба, да је био у сличним заводима и показао практичну способност и да зна поред српског језика и још један од страних језика: француски, њемачки или талијански. Ко жели заузети ово мјесто нека најдаље до 15. јуна т. г. по ст. кал. поднесе потписатоме одбору своју понуду са условима, које поставља, увјерењима о својој теоријској и практичној спреми и нека означи најкраће вријеме у ком би могао дужност предузети.

Цетиње, 9. маја 1906. г.

Привремени Одбор „Црногорске Банке.“

Службени огласи

О Г Л А С

Јавна продаја непокретности Петра Ђипова Бушатлије из Улциња, извршиће се дана 20. маја и 20. јуна ове године.

Види оглас у 17. броју „Гласа Црногорца“ ове године.

Број 183—гр. 37—1906.

Улцињ, 3. маја 1906. г.

Капетански суд у Улцињу.

Р. 42. Бр. 220. 1—1

О Г Л А С

Јавна продаја непокретности (једне пећи) овдашњег Тома Пиле, према ријешењу књ. обласног суда у Бару од 22. децембра 1905., број 1760, извршиће се 20. маја 1906.

Види оглас у „Гл. Црногорца“ бр. 10.

Број 56.

Улцињ, 28. фебруара 1906.

Општ. суд Вароши Улциња.

Р. 44. Број 222. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Шута Шогова Ђеловића из Главнице, која је процијенена круна 290. Продаја ће се извршити у канцеларији подписаног Суда.

За продају одређују се три рока: 7. јуна, 7. јула и 7. новембра ове године у 10 сати прије подне. На првом року неће се непокретност уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијене, а на трећем року уступиће се непокретност понудиоцу највише цијене.

Сваки је лиценит дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности. Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, дужнички повјериоци и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У један комад звано мјесто Бобот 1 рало $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ оранице земље.

Граничи: од истока путем, од сјевера Мида Мрудова, од југа Стевана Иброва, од запада истога Шута.

Број 526—172—1906.

7. маја 1906. год.

Капетански Суд,

Кап. П. Бошковић.

Р. 156. Број 223. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Милије Петрова Гргуровића из Главнице, која је процијенена 250 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписаног суда; за продају одређују се три рока: 4. јуна, 4. јула и 4. новембра ове године у 10 сати прије подне. На првом року неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијене; а на трећем року, непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лиценит дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности. Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, дужнички повјериоци, и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Један комад у звано мјесто, „Воља цапрат“ једно рало оранице. Граничи: од сјевера Спасана Ђурова, од запада Павића Сеова, од југа Кање Павлове, од истока Милије Петрова.

Број 492.—172.—1906.

Даниловград, 1. маја 1906.

Капетански суд,

Кап. П. Бошковић.

Р. 152. Број 224. 1—1

О Б Ј А В Л А

Овим се позивају сви дужитељи овде и са стране пок. Главног Државног, да се на дан 16. јула о. г. у 3 сата послије подне својим чистим документима по којим покојника дуже — пријаве Општинском Суду у Бару, код дава ће се дијелити међу дужитељима прикупљени новци од његове заоставштине. Они дужитељи, који се не пријаве Суду до означеног рока, такви ће изгубити право даље потраживања.

Број 164.—IV.—1906.—63.

У Бару, 6. маја 1906.

Из канцеларије

Општ. Суда.

Р. 80. Бр. 225. 1—2

О Г Л А С

На основу ријешања Књ. Обласног Суда у Подгорици, од 23. марта 1906 бр. 890.—IV.—1903.—458, износи се на јавну продају доље описана непокретност Ибра Адинуковића из Подгорице, која је процијенена круна 950.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписаног Општинског Суда.

За продају одређују се три рока: први 3. јуна, други 4. јула, а трећи 2. новембра тек год. од 2—4 сата послије подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лиценит дужан положити јемство од 10% од процијенене вриједности непокретности. Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Кућа једнокатна у Старој Вароши „Бушат Махали“ дуга 8, а широка 8 метара припадним обором и зградом, граничи: од истока Крсто Мирочевећ зградом, од запада путем, од сјевера Алид Манакић кућом, а од југа Село Салихов кућом.

К броју 885.—VI.—904.—244.

У Подгорици, 3. маја 1906.

Општински Суд, за предсјед.

судија, Ј. Радичевић

Р. 195. Бр. 226. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Петра М. Мароша с Ђегуша, која је процијенена 1420 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Ђегушама.

За продају се одређује три рока први на 8 јуна други на 8 јула, а трећи на 8 новембра т. г. од 8—10 сати прије подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лиценит дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности непокретности.

Позивају се сви они те имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) 1 рало $\frac{1}{4}$ земље сранице са удугом у Попов До ливади, граничи: од истока комуницом, југа Иво Попов земљом, запада Марко Видов удугом, сјевера Јово Видов земљом, учијенена 500 круна.

2) 1 рало $\frac{1}{4}$ земље сранице са удугом Црвенића рупи у Дивен, граничи: од истока комуницом, југа комуницом, запада комуницом, сјевера Вук Драговић и Андрија Висов удугом, учијенена 500 круна.

3) $\frac{2}{4}$ $\frac{1}{8}$ земље оранице звано Марошина у поље, граничи: од истока путем, југа Крсто Васов земљом, запада путем, сјевера Крсто Савић земљом, учијенена 180 круна.

4) $\frac{1}{4}$ земље оранице звано Миланића у поље, граничи: од истока Иво Ђурић земљом, југа путем, запада Мида Кељов земљом, сјевера Јово Перов земљом, учијенена 150 круна.

5) $\frac{1}{4}$ земље оранице под Хамве у поље, граничи: од истока Јане Савићева земљом, југа колеким путем, запада Иво Илић земљом, сјевера зеленим путем, учијенена 90 круна.

Број 322—1906—420 ек 1905.

На Ђегушама, 8 маја 1906.

Кап. Ђуро Врбца.

Р. 282. Бр. 227. 1—1

О Г Л А С

На основу ријешања Књ. Обласног Суда кодашинског од 10. овог мјесеца бр. 501. ек 1906—IV.—1905—162, износи се на јавну продају доље описана непокретност Матије Завишина Меднице с Дријенка за дуг Акана Марића из Колашине, која је процијенена 633 круне, (шест сто тридесет три)

Продаја ће се извршити у канцеларији кап. Суда у Блатини.

За продају су одређена три рока: 28. маја, 28. јуна и 28. јула 1906 год. у 3 сата по подне.

На први два рока неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, а на трећем и ниже али никако испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности.

Сваки лиценит дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У Дријенку 3 косе и $\frac{1}{8}$ ливаде; граничи: од истока ливадом и ораном земљом истога Матије, од сјевера р. Плашницом, од запада прогомом до Плашнице и комуном поред Плашнице, а од југа племенском цдом.

Број 218—113—1905

У Блатини, 28. априла 1906.

Капетански Суд

Кап. Милош Радовић.

Р. 188. Број 228. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају нјаче описане непокретности Јосифа Закова Шош кућа овдашњег.

Исте су процијенене 3046 круна

Продаја ће се извршити у канцеларији кап. суда у Крушеву — за продају одређени су три рока: 10. мај, 10. јуни и 10. октобар тек год. у 9 ура прије подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Опис непокретности:

1) „Поткутине у Крушеву“ 1 рало $\frac{2}{4}$ и $\frac{1}{8}$ оранице, с првом воде за натапање; граничи: од истока потоком Шумагом, од сјевера путем и школ дворштвом, од запада земљиштем истога Јосифа а од југа сељанским језом процијенена 1166 круна.

2) „Шљивњак при кући“ са 47 кори јена шљива који рађају и 30 малих који не рађају са простором простог земљишта од 1 рала и $\frac{1}{8}$ — граничи: од истока истога Јосифа, од југа Акса Шошковића од запада Радосана Влаковића, а од сјевера сељанским путем процијенено 200 круна.

3) „Грј покрзј Лима“ у простору 7 рала и $\frac{3}{4}$ у којем се налази око 20 велики дресва и 1 кадем крушкови, исти је обрастао већином гођом буквом и грабвом — граничи: од истока земљом Радисава Ш ш кућа, од сјевера Лимом, од југа земљом уч Светозара, а од запада потоком шуманом процијенена 300 круна.

4) „Грј у адуге“ у простору 3 рала и $\frac{3}{4}$ горе букве и брезве граничи: од сјевера земљом Обрада Бошкова, од југа истока Саво Ногова и сељанском комуницом, а од запада земљом Мирка Шошковића, процијенен 80 круна.

5) Кућа проста дрвенака на једном боју налазећа се у простору „шљивњак“ процијенена 100 круна.

6) 2 млина са по једним вртлом, језан кошени на општинској земљи у дну потока Шумана процијенен 900 круна, други прости од дрвета на земљишту Јосифово при ријечи Лиму процијенен 300 круна.

Сваки лиценит дужан је положити јемство од 10% процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају какво реално право на непокретности, дужнички повјериоци и они који имају право прече купње да се пријаве суду прије прве продаје.

Број 247 ек 1906 61—1904

Крушево, 22 априла 1906 године.

Капетански суд

Каштај Г. Луба.

Р. 345. Бр. 229. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Мића Лукина Латковића из Ђаповића, која је процијенена круна 975

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског Суда на Цеклину.

За продају одређују се три рока: први на 22. јуна, други на 22. јула, трећи на 22. новембра 1906 год. у 9 сати прије подне.

На први рок неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, дужнички повјериоци, и они који имају право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

„Кучке Међа и Ђирково Гувно“ држи се у један утуд 2 рала земље оранице са припадајућом ливом, 3 ливаде, 4 горе, за 4 бремена рујобера, и за 8 бремена вишобера. Граничи: од истока стари општински пут, од југа нови Кичаник, од запада имовина Савића Маркишића и Перише Андрина, од сјевера имовина Крета Николића и Мића Лукина.

Број 252 ек 1906—316—1904.

Цеклин, 9 маја 1906, год.

Кап. Стево М Пејановић.

Р. 186. Број 233. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност од заоставштине пок. Бошка Лукина Пејановића из Улциња, која је процијенена круна 390.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Цеклину.

За продају одређују се три рока, први на 16. јуна други на 16. јула, а трећи на 16. новембра 1906 год. у 9 сати прије подне.

На први рок неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, дужнички повјериоци, и они који имају право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Непокретност се налази на Улцињ:

„Граба“, $\frac{2}{4}$ ливаде, два ливаде са горе в 4 до 5 бремена рујобера. Граничи: од истока заоставштином пок. Бошка Лукина и имовином Митра Андрога, од запада имовином Марка Шутанова, од сјевера комуница Стругарска и општински пут.

Број 251 ек 1906—108—1905.

Цеклин, 8. маја 1906 год.

Кап. Стево Пејановић.

Р. 176. Број 234. 1—1

О Г Л А С

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Шпира В Митровића, из Дијеровића која је процијенена 500 круна

Продаја ће се извршити у канцеларији кап. суда у Жупи. За продају се одређују три рока: први 24. маја други 24. јуна, а трећи 24. октобра 1906. г. у 3 сата послије подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже али никако испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности; на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лиценит дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, дужнички повјериоци, и они те имају право прече купње да се прија суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У поткутини $\frac{3}{4}$ оранице. Граничи: од стока Јанко С Митровић и Малован Ђ Јовановић; од сјевера Шпиро В. Митровић; од запада Бошко П. Раковић; од југа Малован Т. Јовановић.

Број 108—85—1906.

Царине, 15 априла 1906.

Кап. Никола Николић.

Р. 163. Број 235. 1—1

Приватни огласи

О г л а с

Све врсте машина за кропљење лоза набављам и поправљам уз умјерену цијену.

Цеш и ње Петар Дрецић.

Р. 15. Бр. 183. 1—3

П о з и в

за ванредну главну скупштину „ПРВЕ НИКШИЋСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ“

Господа акционари Прве Никшићске Штедионице у Никшићу позивају се у ванредну главну скупштину

која ће се одржати дана 15. јуна 1906. у 8 сати прије подне у просторијама кафеине г. г. браће Вуица у Никшићу

Дневни ред:

1. Предлог Управног Одбора о промјени правила и уједно о повећању друштвеног капитала.

2. Предлог Управног Одбора о подизању штедионичког дома.

Никшић, 2. маја 1906.

Предсједник:

Кап. Мато Катурћа.

Р. 73. Бр. 216. 2—2

П о з и в

на ванредну главну скупштину акционара

ПРВЕ ЗЕТСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ У ПОДГОРИЦИ,

која ће се одржати 28. Маја 1906. у просторијама мјесне основне школе, те отпочети свој рад у 8 сати прије подне.

Као улазница на скупштину служи уплатна књижица у складу чл. 17 штедионичких правила.

Дневни ред:

Читање и одобравање изјављивања и доцна у правилнику за „Подричку Банку“.

Предсједник главне скупштине

сефдер Јагош Радовић, с. р.

Р. 66. Број 230. 1—1